

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU18

En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om en översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag.

Förslagen syftar främst till att tillgodose de fyra tillkännagivanden som riksdagen gjorde i samband med behandlingen av regeringens förslag till ny reglering för tjänstepensionsföretag (prop. 2018/19:158, bet. 2019/20:FiU12 punkterna 2–5, rskr. 2019/20:27).

Regeringen föreslår i huvudsak följande:

- Investeringar utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska underlättas för tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser.
- Infrastrukturinvesteringar som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet ska stimuleras för tjänstepensionsföretag.
- Avtalsfrihet ska införas för information som ska lämnas om kollektiv-avtalsgrundad tjänstepension.
- Försäkringar som egenföretagare tecknar för egen räkning hos tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut ska räknas som tjänstepensionsförsäkringar. Även försäkringar som tecknas för vissa andra personer ska räknas som tjänstepensionsförsäkringar.
- För försäkringsklassen tilläggsförsäkringar i lagen om tjänstepensionsföretag ska göras vissa justeringar när det gäller kapitalbas och kapitalkrav.

Därutöver föreslår regeringen två ytterligare lagändringar. Den första lagändringen är en ändring i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m. som avses ge kollektivavtalsparterna samma avtalsfrihet för att lämna av information när tjänstepension tryggas genom överföring till en pensionsstiftelse som när tjänstepension tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Den andra lagändringen är ett förtydligande i lagen om tjänstepensionsföretag om att försäkringar som tecknas för vissa särskilt utpekade personkategorier anses som tjänstepensionsförsäkringar i den lagen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021 med en övergångsbestämmelse för investeringar som ett företag har gjort före ikraftträdandet.

I betänkandet finns två reservationer (SD, V).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:82 En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
Kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar och fossila investeringar	10
Reservationer	11
1. Ändringar i lagen om tjänstepensionsföretag, punkt 1 (SD).....	11
2. Kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar och fossila investeringar, punkt 3 (V).....	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
Följdmotionerna	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Ändringar i lagen om tjänstepensionsföretag**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:82 punkt 3 och avslår motion

2020/21:3859 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD).

Reservation 1 (SD)

2. **Regeringens lagförslag i övrigt**

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1967:531) om trygghet av pensionsutfästelse m.m.,

2. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:82 punkterna 1 och 2.

3. **Kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar och fossila investeringar**

Riksdagen avslår motion

2020/21:3860 av Ulla Andersson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (V)

Stockholm den 18 mars 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Eva Lindh (S) och Rickard Nordin (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2020/21:82 En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag där det föreslås några ändringar i regleringen för tjänstepensionsföretag, pensionsstiftelser och utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige.

Förslagen syftar främst till att tillgodose de fyra tillkännagivanden som riksdagen gjorde i samband med behandlingen av regeringens förslag till ny reglering för tjänstepensionsföretag (prop. 2018/19:158, bet. 2019/20:FiU12 punkterna 2–5, rskr. 2019/20:27).

Regeringen föreslår i huvudsak följande:

- Investeringar utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska underlättas för tjänstepensionsföretag och pensionsstiftelser.
- Infrastrukturinvesteringar som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet ska stimuleras för tjänstepensionsföretag.
- Avtalsfrihet ska införas för information som ska lämnas om kollektivavtalsgrundad tjänstepension.
- Försäkringar som egenföretagare tecknar för egen räkning hos tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut ska räknas som tjänstepensionsförsäkringar. Även försäkringar som tecknas för vissa andra personer ska räknas som tjänstepensionsförsäkringar.
- För försäkringsklassen tilläggsförsäkringar i lagen om tjänstepensionsföretag ska göras vissa justeringar när det gäller kapitalbas och kapitalkrav.

Därutöver föreslår regeringen två ytterligare lagändringar. Den första lagändringen är en ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. som avses ge kollektivavtalsparterna samma avtalsfrihet för att lämna av information när tjänstepension tryggas genom överföring till en pensionsstiftelse som när tjänstepension tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Den andra lagändringen är ett förtydligande i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag om att försäkringar som tecknas för vissa särskilt utpekade personkategorier anses som tjänstepensionsförsäkringar i den lagen.

Propositionen innehåller en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Två motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om tjänstepensionsföretag samt avslår en motion om avslag på lagförslaget i viss del.

Riksdagen antar vidare regeringens förslag till ändringar i lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. samt lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

Förslagen syftar i huvudsak till att tillgodose de fyra tillkännagivanden som riksdagen lämnade till regeringen i samband med sin behandling av regeringens förslag till ny reglering för tjänstepensionsföretag.

Jämför reservation 1 (SD).

Propositionen

Solvensregleringen för tjänstepensionsföretag

Ett väl avvägt skydd för nuvarande och framtida pensionärer

Regeringen bedömer att skyddsnivån för det riskkänsliga kapitalkravet i lagen om tjänstepensionsföretag inte bör ändras.

Kapitalkrav för infrastrukturinvesteringar

Regeringen föreslår att det kapitalkrav för marknadsrisk som ingår i det riskkänsliga kapitalkravet ska innefatta en undergrupp för den risk som hänförs till godkända infrastrukturinvesteringar. Godkända infrastrukturinvesteringar ska definieras som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet. Samhällsintresset av att investeringarna kommer till stånd ska beaktas när kapitalkravet beräknas för undergruppen.

Investeringar på reglerade marknader

Enligt regeringens förslag ska bestämmelsen om hur ett tjänstepensionsföretags tillgångar till övervägande del ska investeras utvidgas till att även omfatta investeringar på marknader utanför EES som motsvarar reglerade marknader. Kravet på att investeringar i onoterade tillgångar ska hållas på aktsamma nivåer ska inte omfatta finansiella instrument och andra tillgångar som är föremål för handel på en marknadsplats utanför EES som motsvarar en

reglerad marknad, en MTF-plattform (multilateral handelsplattform) eller en OTF-plattform (organiserad handelsplattform). Motsvarande ändringar ska göras för pensionsstiftelsers placeringar.

Avtalsfrihet för information som ska lämnas vid kollektivavtalad tjänstepension

Tjänstepension som tryggas av tjänstepensionsföretag

Regeringen föreslår att avtalsfrihet ska gälla för den information som ska lämnas vid kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar och gruppörsäkringar. Avtalsfriheten ska avse vilken information som ska lämnas samt när, hur och av vem informationen ska lämnas. När det gäller tjänstepensionsförsäkringar som följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation, ska avtal om att lämna information få ingås av avtalsparterna. När det gäller andra tjänstepensionsförsäkringar eller gruppörsäkringar, ska tjänstepensionsföretag få ingå avtal med kollektivavtalsparterna eller andra som kan anses företräda de försäkrade. Avtalsfriheten ska även omfatta information som ska lämnas i samband med försäkringsdistribution.

Tjänstepension som tryggas av pensionsstiftelser

Regeringen föreslår att avtalsfrihet ska gälla för information som ska lämnas om kollektivavtalsgrundade pensionsutfästelser. Avtalsfriheten ska avse vilken information som ska lämnas samt när, hur och av vem informationen ska lämnas. När det gäller pensionsutfästelser som följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation, ska avtal om att lämna information få ingås av avtalsparterna. När det gäller andra pensionsutfästelser ska pensionsstiftelser och arbetsgivare få ingå avtal om att lämna information med kollektivavtalsparterna.

Vad menas med tjänstepensionsförsäkring?

Försäkringar som tecknas för egen räkning av egenföretagare

Regeringen föreslår att med tjänstepensionsförsäkring enligt lagen om tjänstepensionsföretag ska även avses försäkringar som tecknas för egen räkning av egenföretagare. Med tjänstepension enligt lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige ska även avses sådana avtal om tjänstepension som tecknas för egen räkning av egenföretagare.

Försäkringar som tecknas för förtroendevalda och vissa andra kategorier av personer

Regeringen föreslår att med tjänstepensionsförsäkring enligt lagen om tjänstepensionsföretag ska också avses försäkringar som tecknas

- av staten för en riksdagsledamot
- av staten för en nämndeman i domstol
- av en kommun eller en region för en förtroendevald
- för en förtroendevald som har utsetts att företräda en arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation eller har utsetts till ledamot av ett beslutande organ inom en sådan organisation eller
- för en person med ett uppdrag som är jämförbart med dessa.

Försäkringsklassen tilläggsförsäkringar

Ändamålsenliga regler för tilläggsförsäkringar

Regeringen bedömer att regleringen för försäkringsklassen tilläggsförsäkringar i huvudsak är ändamålsenlig.

Säkerhetsreserven

Regeringen föreslår att det ska förtydligas att ett tjänstepensionsföretags säkerhetsreserv får ingå i kapitalbasen.

Skillnader i värdering av åtaganden som avser tilläggsförsäkringar

Regeringen föreslår att det riskkänsliga kapitalkravet ska minskas med ytterligare ett justeringsbelopp. Det justeringsbeloppet ska motsvara den skillnad som uppstår om de försäkringstekniska avsättningarna för försäkringsklassen tilläggsförsäkringar uppgår till ett lägre belopp enligt lagen om tjänstepensionsföretag än enligt de regler för extern redovisning som tjänstepensionsföretaget tillämpar. Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet ska utvidgas och även omfatta det ytterligare justeringsbeloppet. Följdändringar ska göras i bestämmelser som avser tjänstepensionsföretags kapitalbas, kapitaltillägg, ingripanden och gruppens solvens.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2021. För investeringar som ett företag har gjort före ikraftträdandet ska äldre föreskrifter om beräkning av kapitalkravet för marknadsrisk gälla, om det leder till ett lägre kapitalkrav.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:3859 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) vill motionärerna att riksdagen avslår förslaget om att infrastrukturinvesteringar som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet ska stimuleras för tjänstepensionsföretag. I motionen framhålls att syftet med kapitalkravsreglerna är att skydda försäkringstagarna och att värna finansiell stabilitet, inte att i första hand främja politiskt uppsatta mål. Genom att tillföra kravet på

miljömässig hållbarhet skapar regeringen en obalans i förhållande till de verkliga riskerna som tjänstepensionsföretagen möter, eftersom riskerna inte speglar de kapitalkravsregler som överensstämmer med värderingsprinciperna för balansräkningen. I dagsläget finns det enligt motionärerna inte några studier som visar att gröna tillgångar regelmässigt innebär en lägre finansiell risk. Dock pågår ett arbete på EU-nivå för att ta fram en taxonomi för vad som ska klassas som miljömässigt hållbar ekonomisk aktivitet. Motionärerna anser att man bör invänta resultatet av detta internationella arbete innan man fattar beslut i frågan. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag i den del det avser att infrastrukturinvesteringar som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet ska stimuleras för tjänstepensionsföretag, dvs. 8 kap. 3 och 3 a §§ förslaget till lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att regeringen nu återkommer med förslag på lagändringar med anledning av de fyra tillkännagivanden som riksdagen lämnade den 13 november 2019 i samband med sin behandling av regeringens förslag till ny reglering för tjänstepensionsföretag (prop. 2018/19:158, bet. 2019/20:FiU12 punkterna 2–5, rskr. 2019/20:27).

Utskottet anser att de åtgärder som regeringen föreslår i propositionen är väl avvägda och att de fyra tillkännagivandena därmed är tillgodosedda.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens lagförslag och avstyrker motion 2020/21:3859 (SD).

Kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar och fossila investeringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att godkända infrastrukturinvesteringar ska definieras som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet samt bidrar till ett mer transporteffektivt samhälle med lägre utsläpp av växthusgaser och att regeringen bör se över möjligheterna att höja kapitalkravet på fossila investeringar.

Jämför reservation 2 (V).

Motionen

I kommittémotion 2020/21:3860 av Ulla Andersson m.fl. (V) (yrkande 1) vill motionärerna att godkända infrastrukturinvesteringar ska definieras som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet samt bidrar till ett mer transporteffektivt samhälle med lägre utsläpp av växthusgaser. Motionärerna anser att den miljömässiga hållbarhetskravningen bör skärpas.

Vidare vill motionärerna (yrkande 2) att regeringen ska se över möjligheterna att höja kapitalkravet på fossila investeringar. Som skäl anger motionärerna att det samlade kapitalkravet på tjänstepensionsföretagen inte ska bli för lågt och att fossila investeringar ska minska.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner att de förändringar av kapitalkravsregleringen för tjänstepensionsföretag som regeringen föreslår i propositionen uppnår en god balans mellan olika intressen. Det finns därför enligt utskottet inte skäl att i nuläget göra ytterligare förändringar i den regleringen. Utskottet avstyrker därmed motion 2020/21:3860 (V).

Reservationer

1. Ändringar i lagen om tjänstepensionsföretag, punkt 1 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag i de delar det avser 8 kap. 3 och 3a §§ och antar lagförslaget i övrigt.

Därmed bifaller riksdagen motion 2020/21:3859 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) och bifaller delvis proposition 2020/21:82 punkt 3.

Ställningstagande

I riksdagens tillkännagivande om solvensregleringen anges att regleringen alltid måste utgå från de långsiktiga investeringsperspektiv som kännetecknar den verksamhet som kommer att drivas av tjänstepensionsföretag. Tjänstepensionsföretag har möjlighet att göra investeringar i långsiktiga tillgångsslag som infrastruktur. Regeringen föreslår att kapitalkravet för marknadsrisk ska innefatta en undergrupp för godkända infrastrukturinvesteringar och att dessa investeringar därmed ska få ett lägre kapitalkrav. För att en infrastrukturinvestering ska vara godkänd och därmed få ett lägre kapitalkrav krävs det att investeringen är miljömässigt hållbar. Regeringens syfte med förslaget är att stärka incitamenten för aktierelaterade investeringar i infrastruktur, men de infrastrukturinvesteringar som i praktiken omfattas blir enbart de investeringar som uppfyller kraven på miljömässig hållbarhet.

Enligt vår uppfattning är syftet med kapitalkravsreglerna att skydda försäkringstagarna och värna finansiell stabilitet, inte att i första hand befrämja politiskt uppsatta mål. Genom att tillföra kravet på miljömässig hållbarhet skapar regeringen en obalans i förhållande till de verkliga riskerna som tjänstepensionsföretagen möter, eftersom riskerna inte speglar de kapitalkravsregler som överensstämmer med värderingsprinciperna för balansräkningen. I dagsläget finns det inte några studier som visar att gröna tillgångar regelmässigt innebär en lägre finansiell risk. Det pågår dock ett arbete på EU-nivå med att ta fram en taxonomi för vad som ska klassas som miljömässigt hållbar ekonomisk aktivitet.

Vi anser att man ska invänta resultatet av detta internationella arbete innan man fattar beslut i frågan. Riksdagen bör därför avslå regeringens förslag i den del det avser att infrastrukturinvesteringar som uppfyller grundläggande krav

på miljömässig hållbarhet ska stimuleras för tjänstepensionsföretag, dvs. 8 kap. 3 och 3 a §§ förslaget till lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

2. Kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar och fossila investeringar, punkt 3 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3860 av Ulla Andersson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

I propositionen föreslår regeringen några ändringar i regleringen för tjänstepensionsföretag, för pensionsstiftelser och för utländska tjänstepensionsinstitut som driver verksamhet i Sverige. I fråga om tjänstepensionsföretags investeringar i infrastruktur innehåller propositionen ett par förslag. Ett tjänstepensionsföretag kan investera i infrastruktur genom aktieinnehav eller genom att tjänstepensionsföretaget köper räntebärande tillgångar av en aktör som tillhandahåller infrastrukturen. Oavsett på vilket sätt investeringarna i infrastruktur görs medför de att företaget tar på sig en investeringsrisk. I likhet med vad som gäller för andra investeringar ska riskerna fångas upp i kapitalkravet så att det säkerställs att företaget har en lämplig buffert.

I lagen om tjänstepensionsföretag behandlas infrastrukturinvesteringar inte som en egen kategori. I stället beräknas kapitalkravet för de risker som investeringarna för med sig inom en eller flera av de uppräknade undergrupperna, t.ex. aktieprisrisk, ränteskillnadsrisk eller fastighetsprisrisk. Investeringar i infrastruktur som tillhandahåller eller ger stöd åt någon viktig offentlig tjänst omfattas av lägre kapitalkrav. Ett centralt kriterium för att en investering ska ges lägre kapitalkrav är att de kassaflöden som den genererar ska vara förutsägbara. Däremot finns det i dag inga miljömässiga kriterier för huruvida en investering kan omfattas av det lägre kapitalkravet. Regeringen föreslår i propositionen att det kapitalkrav för marknadsrisk som ingår i det riskkänsliga kapitalkravet ska innefatta en undergrupp för den risk som hänförs till godkända infrastrukturinvesteringar. Vidare föreslås det i propositionen att godkända infrastrukturinvesteringar ska definieras som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet. I propositionen anges det också att samhällsintresset av att investeringarna kommer till stånd ska beaktas

när kapitalkravet beräknas för undergruppen. Det senare ska läsas som att regeringen avser att sänka kapitalkravet för de investeringar som räknas som godkända infrastrukturinvesteringar. Regeringen anför vidare att den närmare utformningen av regleringen bör göras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Jag välkomnar tillägget att investeringarna ska uppfylla grundläggande krav på miljömässig hållbarhet för att få klassas som godkända infrastrukturinvesteringar och därmed åtnjuta lägre kapitalkrav men anser att den miljömässiga hållbarhetsskrivningen bör skärpas. Godkända infrastrukturinvesteringar ska enligt min mening definieras som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet samt bidrar till ett mer transporteffektivt samhälle med lägre utsläpp av växthusgaser. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I propositionen föreslår regeringen att kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar ska sänkas. För att det samlade kapitalkravet på tjänstepensionsföretagen inte ska bli för lågt och för att minska fossila investeringar bör regeringen enligt min mening se över möjligheterna att höja kapitalkravet på fossila investeringar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:82 En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Följdmotionerna

2020/21:3859 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

Riksdagen avslår regeringens förslag om att infrastrukturinvesteringar som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet ska stimuleras för tjänstepensionsföretag.

2020/21:3860 av Ulla Andersson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att godkända infrastrukturinvesteringar ska definieras som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet samt bidrar till ett mer transporteffektivt samhälle med lägre utsläpp av växthusgaser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna att höja kapitalkravet på fossila investeringar och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

dels att 10 b och 10 e §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 o §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 b §²

Sådana pensionsstiftelser som avses i 9 a § ska placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Tillgångarna ska placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt.

Pensionsstiftelsens tillgångar ska till övervägande del placeras på reglerade marknader. Placeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är föremål för handel på en reglerad marknad, en MTF-plattform eller en OTF-plattform ska hållas på aktsamma nivåer.

Pensionsstiftelsens tillgångar ska till övervägande del placeras på reglerade marknader *eller motsvarande marknader utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)*. Placeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är föremål för handel på en reglerad marknad, en MTF-plattform eller en OTF-plattform *eller en motsvarande marknadsplats utanför EES* ska hållas på aktsamma nivåer.

Pensionsstiftelsen får beakta miljöfaktorer, sociala faktorer och företagsstyrningsfaktorer (hållbarhetsfaktorer) i sina placeringsbeslut.

10 e §³

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § andra eller tredje stycket och som placerar medel i aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad och som har getts ut av ett bolag inom *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)*, ska anta principer för sitt aktieägar-

En pensionsstiftelse som avses i 9 a § andra eller tredje stycket och som placerar medel i aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad och som har getts ut av ett bolag inom EES, ska anta principer för sitt aktieägar-engagemang i fråga om sådana aktier. Av prin-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2019:825.

³ Senaste lydelse 2020:394.

engagemang i fråga om sådana aktier. Av principerna ska det framgå hur stiftelsen integrerar aktieägarengagemanget i sin placeringsstrategi.

Principerna ska beskriva hur stiftelsen

1. övervakar relevanta frågor om bolag som den placerar medel i (portföljbolag), däribland bolagens strategi, finansiella och icke-finansiella resultat och risker, kapitalstruktur, sociala och miljömässiga påverkan och bolagsstyrning,

2. för dialoger med företrädare för portföljbolag,

3. utövar rösträtt och andra rättigheter som är knutna till aktieinnehavet,

4. samarbetar med andra aktieägare,

5. kommunicerar med relevanta intressenter i portföljbolag, och

6. hanterar faktiska och potentiella intressekonflikter.

10 o §

När det gäller kollektivavtalsgrundade pensionsutfästelser får avtal ingås om avvikelser från 10 l–10 n §§ i fråga om

1. vilken information som ska lämnas, och

2. när, hur och av vem informationen ska lämnas.

När det gäller pensionsutfästelser som följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation, får avtal enligt första stycket ingås av avtalsparterna.

När det gäller andra kollektivavtalsgrundade pensionsutfästelser än sådana som anges i andra stycket, får pensionsstiftelser och arbetsgivare ingå avtal enligt första stycket med kollektivavtalsparterna.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 6 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

6 §³

Med *skadeförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 11 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Med *livförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen.

Med *återförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Med *tjänstepension* förstås i denna lag sådana avtal som ett utländskt tjänstepensionsinstitut ingår med arbetsgivare och som syftar till att trygga förmåner som har samband med yrkesutövning och som

1. betalas ut i form av engångsbelopp eller periodiska utbetalningar och beror av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder, eller

2. kompletterar förmåner enligt 1 och tillhandahålls sekundärt i form av utbetalningar vid dödsfall, invaliditet eller upphörande av anställning eller i form av bidrag eller tjänster vid sjukdom, medellöshet eller dödsfall.

Fjärde stycket gäller *inte* sådana avtal om tjänstepension som tecknas för egen räkning av egenföretagare. Fjärde stycket gäller *även* sådana avtal om tjänstepension som tecknas för egen räkning av egenföretagare.

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta tillhör livförsäkring, om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring, om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag, ska den dock i detta företag höra till livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 5 kap. 2, 5 och 11 §§ samt 7 kap. 4–12 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2021.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2005:1123.

³ Senaste lydelse 2020:396.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag

dels att 1 kap. 4, 16 och 17 §§, 6 kap. 6 §, 7 kap. 1 och 2 §§, 8 kap. 2, 3, 6 och 16 §§, 14 kap. 12 och 14 §§, 15 kap. 5, 10 och 13 §§ och 16 kap. 22 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 4 kap. 3 a § och 8 kap. 3 a och 6 a §§, och närmast före 4 kap. 3 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Med tjänstepensionsförsäkring avses livförsäkring enligt 2 kap. 11 § som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkringar som meddelas som tillägg till sådana försäkringar.

Med tjänstepensionsförsäkring avses livförsäkring enligt 2 kap. 11 § som *tecknas för en arbetstagare*, har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkringar som meddelas som tillägg till sådana försäkringar.

Med tjänstepensionsförsäkring avses också försäkring enligt första stycket som tecknas

1. *av en egenföretagare för egen räkning,*
2. *av staten för en riksdagsledamot,*
3. *av staten för en nämndeman i domstol,*
4. *av en kommun eller en region för en förtroendevald,*
5. *för en förtroendevald som har utsetts att företräda en arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation eller har utsetts till ledamot av ett beslutande organ inom en sådan organisation, eller*
6. *för en person med ett uppdrag som är jämförbart med de uppdrag som avses i 2–5.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i den ursprungliga lydelsen.

16 §

Utöver bestämmelserna i denna lag gäller lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution för tjänstepensionsföretag. Vid tillämpningen av bestämmelserna i den lagen ska det som sägs om försäkringsföretag avse tjänstepensionsföretag. Vid tillämpningen av 9 kap. 14 § tredje stycket lagen om försäkringsdistribution, får avgiften inte vara så stor att tjänstepensionsföretaget därefter inte uppfyller kraven i 4 kap. 1 § denna lag.

När det gäller lämnande av information vid distribution av kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar eller grupp-försäkringar får avtal ingås om avvikelser från första stycket och bestämmelserna i lagen om försäkringsdistribution i fråga om

1. vilken information som ska lämnas, och

2. när, hur och av vem informationen ska lämnas.

När det gäller tjänstepensionsförsäkringar som följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation, får avtal enligt andra stycket ingås av avtalsparterna.

När det gäller andra tjänstepensionsförsäkringar än sådana som anges i tredje stycket eller grupp-försäkringar, får tjänstepensionsföretag ingå avtal enligt andra stycket med kollektivavtalsparterna eller andra som kan anses företräda de försäkrade.

17 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad tjänstepensionsföretag ska iaktta vid tillämpningen av 16 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad tjänstepensionsföretag ska iaktta vid tillämpningen av 16 § första stycket.

4 kap.Information om
kollektivavtalsgrundad
tjänstepensionsförsäkring m.m.**3 a §**

När det gäller kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar eller gruppförsäkringar får avtal ingås om avvikelser från 2 och 3 §§ i fråga om

1. vilken information som ska lämnas, och
2. när, hur och av vem informationen ska lämnas.

När det gäller tjänstepensionsförsäkringar som följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation, får avtal enligt första stycket ingås av avtalsparterna.

När det gäller andra tjänstepensionsförsäkringar än sådana som anges i andra stycket eller gruppförsäkringar, får tjänstepensionsföretag ingå avtal enligt första stycket med kollektivavtalsparterna eller andra som kan anses företräda de försäkrade.

6 kap.**6 §**

Ett tjänstepensionsföretags tillgångar ska till övervägande del investeras på reglerade marknader. Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är föremål för handel på en reglerad marknad, en MTF-plattform eller en OTF-plattform ska hållas på aktsamma nivåer.

Ett tjänstepensionsföretags tillgångar ska till övervägande del investeras på reglerade marknader eller motsvarande marknader utanför EES. Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är föremål för handel på en reglerad marknad, en MTF-plattform eller en OTF-plattform eller en motsvarande marknadsplats utanför EES ska hållas på aktsamma nivåer.

7 kap.**1 §**

Ett tjänstepensionsföretag ska vid varje tidpunkt, utöver tillgångar som krävs för skuldtäckning enligt 6 kap. 12 §, ha en tillräcklig kapitalbas.

Kapitalbasen ska minst uppgå till det riskkänsliga kapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1–6 §§. Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 7–12 §§ eller garantibeloppet enligt 8 kap. 13 och 14 §§.

Kapitalbasen ska minst uppgå till det riskkänsliga kapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1–6 a §§. Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 7–12 §§ eller garantibeloppet enligt 8 kap. 13 och 14 §§.

2 §

Kapitalbasen får omfatta följande poster:

1. inbetalt aktiekapital, garantikapital eller verksamhetskapital,
2. konsolideringsfond,
3. övrigt eget kapital, och
4. obeskattade reserver.

4. säkerhetsreserv och andra obeskattade reserver.

8 kap.

2 §

Det riskkänsliga kapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för marknadsrisk enligt 3 § och försäkringsrisk enligt 4 § med tillägg av kapitalkravet för operativ risk enligt 5 §. Det riskkänsliga kapitalkravet ska därefter minskas med ett justeringsbelopp enligt 6 §.

Det riskkänsliga kapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för marknadsrisk enligt 3 § och försäkringsrisk enligt 4 § med tillägg av kapitalkravet för operativ risk enligt 5 §. Det riskkänsliga kapitalkravet ska därefter minskas med

1. ett justeringsbelopp enligt 6 §, och
2. ett justeringsbelopp enligt 6 a §.

3 §

Kapitalkravet för marknadsrisk ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för

1. ränterisk,
2. aktiekursrisk,
3. fastighetsprisrisk,
4. ränteskillnadsrisk,
5. valutakursrisk, och
6. koncentrationsrisk.

5. valutakursrisk,
6. koncentrationsrisk, och
7. risk som hänför sig till infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet (godkända infrastrukturinvesteringar).

3 a §

Samhällsintresset av att godkända infrastrukturinvesteringar kommer till stånd ska beaktas vid beräkningen av det kapitalkrav som avses i 3 § 7.

6 §

Justeringsbeloppet enligt 2 § ska motsvara den minskning av tjänstepensionsföretagets oförutsedda förluster som beror på

1. att företagets åtaganden gentemot försäkringstagarna, de försäkrade eller andra ersättningsberättigade minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet,
2. att företagets uppskjutna skatt förändras, eller
3. en kombination av 1 och 2.

6 a §

Justeringsbeloppet enligt 2 § 2 ska motsvara den skillnad som uppstår om de försäkringstekniska avsättningarna för försäkringar enligt 2 kap. 11 § klass I b (tilläggsförsäkringar) uppgår till ett lägre belopp enligt 5 kap. 2 § än enligt de regler för extern redovisning som tjänstepensionsföretaget tillämpar.

16 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet enligt 2–6 §§, och 2. villkoren för nedsättning av garantibeloppet enligt 14 §.	1. beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet enligt 2–6 a §§, och

14 kap.

12 §

Finansinspektionen får besluta om ett tillägg till det riskkänsliga kapitalkravet (kapitaltillägg) för ett tjänstepensionsföretag, om

1. företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 §§, eller 2. företagets företagsstyrningssystem avviker väsentligt från kraven i 9 kap. 1 §, samtidigt som avvikelserna medför att företaget inte kan garantera en korrekt identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering av de risker som företaget exponeras för eller kan komma att bli	1. företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 a §§, eller

exponerat för och det är osannolikt att bristerna kan åtgärdas inom skäligen tid.

14 §

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska tjänstepensionsföretagets riskkänsliga kapitalkrav utgöras av summan av kapitaltillägget och det riskkänsliga kapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1–6 §§.

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska tjänstepensionsföretagets riskkänsliga kapitalkrav utgöras av summan av kapitaltillägget och det riskkänsliga kapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1–6 a §§.

15 kap.

5 §

Om ett tjänstepensionsföretag inte uppfyller det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 §§, i förekommande fall efter beslut om kapitaltillägg enligt 14 kap., ska företaget inom två månader från det att bristen upptäcktes

Om ett tjänstepensionsföretag inte uppfyller det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 a §§, i förekommande fall efter beslut om kapitaltillägg enligt 14 kap., ska företaget inom två månader från det att bristen upptäcktes

1. upprätta en åtgärdsplan för att åter uppfylla det riskkänsliga kapitalkravet inom högst tolv månader från samma tidpunkt, och
2. överlämna planen till Finansinspektionen.

Om ett tjänstepensionsföretag inte fullgör sina skyldigheter enligt första stycket, får inspektionen förelägga företaget att fullgöra skyldigheterna.

Ett tjänstepensionsföretag ska vidta de åtgärder som anges i åtgärdsplanen.

10 §

Finansinspektionen får begränsa ett tjänstepensionsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. företaget inte följer gällande bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar,

2. företaget inte uppfyller det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 §§, i förekommande fall efter beslut om kapitaltillägg enligt 14 kap., och det finns särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare,

2. företaget inte uppfyller det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 a §§, i förekommande fall efter beslut om kapitaltillägg enligt 14 kap., och det finns särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare,

3. företaget inte uppfyller minimikapitalkravet enligt 8 kap. 7–12 §§ eller garantibeloppet enligt 8 kap. 13 §, eller

4. det vid beslut om återkallelse av företagets tillstånd bedöms vara nödvändigt för att skydda de intressen som försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade har.

Finansinspektionen får besluta hur tjänstepensionsverksamheten ska drivas efter ett beslut enligt första stycket.

13 §

Finansinspektionen får återkalla ett tjänstepensionsföretags tillstånd, om företaget

1. inte längre uppfyller kraven för tillstånd,
2. inte inom ett år från det tillstånd gavs har börjat driva sådan verksamhet som tillståndet avser,
3. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit tjänstepensionsverksamhet,
4. inte inom två månader från det att bristen i fråga om uppfyllelse av det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 §§, i förekommande fall efter beslut om kapitaltillägg enligt 14 kap., konstaterades har upprättat en åtgärdsplan enligt 5 § och överlämnat den till Finansinspektionen,
5. inte inom de tidsfrister som anges i 5–7 §§ har vidtagit sådana åtgärder för att åter uppfylla det riskkänsliga kapitalkravet enligt 8 kap. 1–6 §§, i förekommande fall efter beslut om kapitaltillägg enligt 14 kap., som finns angivna i en åtgärdsplan med eventuella ändringar till följd av ett föreläggande enligt 6 §, eller

6. i annat fall allvarligt åsidosätter bestämmelser som gäller för företagets verksamhet.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen meddela en varning, om det är tillräckligt.

16 kap.

22 §

När ett tjänstepensionsföretag är dotterföretag till ett företag som skulle vara ett försäkringsholdingföretag om tjänstepensionsföretaget var ett försäkringsföretag eller till ett blandat finansiellt holdingföretag, ska beräkningen av gruppsohlvens göras med hänsyn även till det moderföretaget. Beräkningen ska göras enligt 15–17 och 20 §§.

Vid beräkningen enligt första stycket ska moderföretaget hanteras som ett tjänstepensionsföretag som omfattas av

1. bestämmelserna om riskkänsligt kapitalkrav i 8 kap. 1–6 §§, och
1. bestämmelserna om riskkänsligt kapitalkrav i 8 kap. 1–6 a §§, och
2. villkor enligt 7 kap. 2–7 §§ för att poster ska få ingå i kapitalbasen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2021.

2. För investeringar som ett företag har gjort före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter om beräkning av kapitalkravet för marknadsrisk, om det leder till ett lägre kapitalkrav.